

Welke geluidsnormen willen we hanteren en waarom? (12-04-2022)

Een MES is een nieuwe voorziening in de wijk met warmtepompen en CV installaties. Het systeem heeft een maatschappelijk belang. Het zorgt op een coöperatieve en collectieve manier voor het verminderen van de CO2 uitstoot bij het verwarmen en maken van warm tapwater voor de woningen in de Bomenbuurt-Oost. Een MES maakt geluid.

De intentie is om een MES zeer zorgvuldig te plaatsen waarbij er geen of zo min mogelijk overlast plaats vindt en ook waarde aan de wijk wordt toegevoegd. Daarbij is het project in Hengstdal een van de drie pilots in Nederland waar leren en succesvolle uitvoering van groot landelijk belang is. Er is behoefte aan succes verhalen in de warmtetransitie in verbinding met de ambitie om het BES systeem landelijk 'uit te rollen'. Succes hangt óók af van positieve ervaringen rondom de geluidsproductie van de MES en is hiermee van belang voor de toekomst van de BES én van de prettige woonomgeving in Hengstdal.

Voorstel Hengstdal

- Een MES mag geen geluidsoverlast veroorzaken, de rust mag niet verstoord worden;
 - Het aansluiten bij het achtergrond geluid in de wijk zorgt voor geen geluidsoverlast;
 - De volgende geluidsnormen worden als maximaal geluidsniveau op de gevel van woningen gehanteerd:
 - 40 dB(A) dag 7-19 uur
 - 35 dB(A) avond 19-23 uur
 - 30 dB(A) nacht 23-7 uur
 - Tonaal geluid (zoem/bromtonen) geeft een penalty van 5 dB(A)
- Er dient rekening gehouden te worden met laagfrequent geluid. Gebruik hiervoor de normen uit de Vercammencurve en onderzoek of het technisch/financieel haalbaar is om stappen te zetten naar de NSG curve (die in zijn geheel mogelijk niet haalbaar is)

Uitgangspunten en eisen van de bewoners

Inwoners in de Bomenbuurt-Oost vinden rust in de wijk belangrijk en maken zich zorgen over geluidsoverlast door de warmtepomp. Geluid is als volgt opgenomen bij de uitgangspunten en eisen van de bewoners:

- Must: Een MES mag geen geluidsoverlast veroorzaken voor een bewoner met een woning nabij de locatie.
- Wouldn't: Rust mag niet verstoord worden. Er mag geen geluidsoverlast zijn van de warmtepomp.

Beleving inwoners

Bij het recente bezoek aan Didam zijn er diverse inwoners die, na het luisteren naar de MES, hebben aangegeven zorgen te hebben over het geluid. Er zijn dus inwoners in Hengstdal die vinden dat de MES in Didam 'veel' geluid produceert.

De beleving van de inwoners is van groot belang voor de draagvlakmeting. En om die reden is het belangrijk om de signalen van inwoners serieus te nemen en te zoeken naar manieren om het geluidsniveau terug te dringen. Dit ook in lijn met de uitgangspunten.

Geluidsoverlast is echter wel een persoonlijke perceptie. Geen overlast voor elke individu is nooit te garanderen. In principe wordt aangenomen dat met de geluidbelasting binnen passende normen (zie voorstel Hengstdal) sprake is van goed woonkwaliteit in de omgeving. Dat is echter geen zekerheid dan niemand in de omgeving hinder kan ondervinden.

Wettelijke eisen / normen

1. Wettelijke norm - activiteitenbesluit

Op grond van het activiteitenbesluit zijn onderstaande decibel (dB(A)) waardes de norm. Dit zijn minimale eisen (oftewel de maximale geluidswaardes) waaraan voldaan moet worden. De ervaring leert dat deze normen klachten opleveren. Indien niet aan deze normen voldaan wordt, kan geen vergunning verkregen worden.

- 50dB(A) dag 7-19 uur
- 45dB(A) avond 19-23 uur
- 40 dB(A) nacht 23-7 uur
- Tonaal geluid (zoem/bromtonen) geeft een penalty van 5 dB(A)

Belangrijk is om te realiseren dat de koppeling met het zwembad er toe kan leiden dat deze installatie juridisch als onderdeel van het zwembad te zien kan zijn. In dat geval dient de som van alle bronnen op het zwembad inclusief deze warmtepompen aan het activiteitenbesluit te voldoen.

2. VNG norm

Voor goede ruimtelijke ordening heeft de VNG een aangepast kader opgesteld. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat er altijd meerdere geluidsobjecten aanwezig zijn (particuliere units, vijverpompen, etc) en dat er gezocht moet worden naar een gezamenlijk acceptabel geluidsniveau. Om die reden hanteert de VNG voor een rustige woonwijk 5dB scherpere normen dan het activiteitenbesluit. Dit is niet juridisch verankerd.

- 45dB(A) dag 7-19 uur
- 40dB(A) avond 19-23 uur
- 35 dB(A) nacht 23-7 uur
- Tonaal geluid (zoem/bromtonen) geeft een penalty van 5 dB(A)

In het kader van meldingen van bedrijfsactiviteiten gelden normen uit het Activiteitenbesluit en is de norm van VNG niet afdwingbaar. Met onderbouwing kunnen wel strengere normen voor bedrijven via maatwerkvoorschriften opgelegd worden.

In de toekomst kan de gemeente in de omgevingswet rustgebieden aanwijzen, normaal gebied en concentratiegebied. Onderscheid kan gemaakt worden tussen gebieden met woningen waar een bedrijf te gast is (rustgebied). Of juist bedrijfsgebieden waar de woning te gast is (concentratiegebieden) waar meer geluid is toegestaan. Op dit moment is dit nog niet op korte termijn voorzien en ook de implementatie van de omgevingswet duurt nog enige tijd.

3. Achtergrond geluid in verbinding met laagfrequent geluid

Inwoners geven als norm voor realisatie van de BES dat er geen geluidsoverlast mag optreden door de warmtepompen. Vanuit een meting weten we dat het achtergrond geluid in de nacht in de wijk Hengstdal 30 dB(a) is¹. We weten dat het aansluiten bij dit achtergrond geluid ervoor zorgt dat er 'geen of weinig'² overlast plaats vindt. Aangezien het achtergrond geluid in de avond en dag door verkeer, spelende kinderen, etc. fors toeneemt, betekent dit dat we de volgende dB(A) normen nastreven:

- 40 dB(A) dag 7-19 uur
- 35 dB(A) avond 19-23 uur
- 30 dB(A) nacht 23-7 uur
- Tonaal geluid (zoem/bromtonen) geeft een penalty van 5 dB(A)

Aanvullend dient er rekening gehouden te worden met de laagfrequente tonen. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van diverse 'curves'.

De stichting tegen geluidshinder heeft de NSG curve opgesteld. Per geluidsfrequentie wordt een dB(A) genoemd. Hierbij wordt geen rekening gehouden met achtergrond geluid en het voldoen aan deze norm lijkt niet realistisch of technisch haalbaar.

Ook is er de Vercammencurve (van Peutz). Deze curve vormt het compromis tussen mensen beschermen en wat technisch mogelijk is. Als gemeente worden we in de praktijk met deze curve geconfronteerd en merken we dat als hier niet aan wordt voldaan, dit ons wordt aangerekend. Denk aan klachten, publicitaire en politieke druk, zoals bij de zandwinning en speelplek bij bebouwing. De Vercammencurve kan inzicht geven of en hoeveel 'gehinderden' in een straal om een MES aanwezig zijn die overlast kunnen ervaren en welke overlast dit betreft. De praktijk leert dat de vercamcurve als minimale norm gehanteerd kan worden en dat we ons best moeten doen om te onderzoeken hoe dicht we rekening houdend met het technisch/financieel oogpunt in de buurt kunnen komen van de NSG curve.

¹ In andere wijken betekent het aansluiten bij het achtergrond geluid dat de VNG norm integraal kan worden gehanteerd of zelfs meer geluid mogelijk is. Hengstdal is een relatief stille wijk.

² Garantie dat er geen overlast is, kan nooit gegeven worden. (laagfrequent) Geluid ligt tegenwoordig onder een vergrootglas en overlast heeft ook te maken met persoonlijke beleving.